

Ἄρχιμ. Κυρίλλου Κωστοπούλου, Ἱεροκήρυκος Πατρῶν

ΤΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ* (μία Θεολογική θεώρηση)

ΤΙ ΛΕΕΙ Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Εἶναι συνέχεια εἰδωλολατρικῶν ἐορτῶν

Ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία, ὅπως γνωρίζουμε, εἶναι ὁ θεματοφύλακας τῆς θείας ἀποκεκαλυμμένης ἀληθείας. Γι' αὐτόν ἀκριβῶς τόν λόγο πρέπει νά προσφεύγουμε σ' αὐτή, γιά νά διδασκώμαστε τήν ἀλήθεια πάνω σέ ὅλα τά ὑπαρξιακά, οἰκογενειακά καί κοινωνικά μας προβλήματα. Καί αὐτό γιατί ἡ Ἐκκλησία, κατά τόν Χομιακόφ «εἶναι ἡ ζωή τοῦ Θεοῦ μέσ' στούς ἀνθρώπους»¹ Οἱ ἄνθρωποι δέχονται τήν Ἐκκλησία –ὅπως καί εἶναι– σάν «κιβωτό σωτηρίας». Ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου πραγματοποιεῖται μέ τήν ἔνωσή του μέ τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τόν ἐγκεντρισμό καί ἐνοφθαλμι-

* Ἀπό τό βιβλίΟ ΤΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ τοῦ Ἱεροκήρυκος π. Κυρίλλου Κωστοπούλου, Ἀθήναι 1986, ἀναδημοσιεύουμε μερικά ἀποσπάσματα γιά ἐνημέρωση καί προστασία τῶν καλοπροαιρέτων χριστιανῶν.

1. Π. Εὐδοκίμοφ, «Ὁρθοδοξία», σελ. 215.

σμό του δηλαδή στὸν δεύτερο ἢ νέο Παράδεισο, τὸ Κυριακὸν σῶμα. Τότε γίνεται ὁ ἄνθρωπος «σύμφυτος τῷ Χριστῷ (Ρωμ. 6, 5)» «καὶ κοινωνεῖ στήν ζωὴ καὶ χάρη τοῦ Χριστοῦ πού χορηγοῦνται μέσα στήν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας»². Ἔτσι μέ τὴν χάρη της, τὸν φωτισμό της καὶ τὴν διδασκαλία της, οἱ πιστοὶ ὅλων τῶν γενεῶν νικοῦν ὅ,τι σκοτεινὸ, φθαρτὸ καὶ ἁμαρτωλὸ ὑπάρχει στὸν κόσμο καὶ γεμίζουν ἀπὸ ἁγιασμό καὶ χαρὰ ἀναστάσιμη.

Γι' αὐτὸ καὶ στὸ θέμα πού διαπραγματευόμαστε, ἡ ἁγία μας Ἐκκλησία θά ρίξη ἄπλετο φῶς γιὰ νά ξεχωρίση τὸ γερό ἀπὸ τὸ σάπιο, τὴν ἀλήθεια ἀπὸ τὸ ψέμα. Καὶ ἡ ἀλήθεια γιὰ τίς καρναβαλικές ἐκδηλώσεις ἐμπεριέχεται σ' αὐτὰ πού μᾶς λέει στίς Κατηχήσεις τοῦ ὁ ἱερός Χρυσόστομος: *«Ἀποτάσσομαί σοι, Σατανᾶ καὶ τῇ πομπῇ σου καὶ τῇ λατρείᾳ σου καὶ τοῖς ἔργοις σου. Εἶδετε οἷα τῶν συνθηκῶν τὰ γραμματεῖα; Μετὰ γάρ τὴν ἀποταγὴν τοῦ πονηροῦ καὶ πάντων τῶν πονηρῶν διαφερόντων πραγμάτων πάλιν λέγειν παρασκευάζει. Καὶ συντάσσομαί σοι Χριστέ»*³. Εἶναι φοβερές καὶ καθοριστικές γιὰ τὴν σωτηρία του οἱ ὑποσχέσεις πού δίνει ὁ πιστὸς κατὰ τὴν ὥρα τῆς βαπτίσεώς του. Ὑπόσχεται σάν μέλος πλέον τῆς Ἐκκλησίας νά ἀπέχη ἀπὸ τὴν λατρεία, τὴν πομπὴ καὶ τὰ ἔργα τοῦ Σατανᾶ. Εἶναι ὑποχρεωμένος ὁ στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ, ὁ βαπτισμένος στὸ ὄνομα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, νά φυλάξῃ τίς ὑποσχέσεις αὐτές μέχρι τῆς ἀναχωρήσεώς του ἀπὸ τὴν πρόσκαιρη αὐτὴ ζωὴ...

Οἱ καρναβαλικές ἐκδηλώσεις εἶναι συνέχεια τῶν ἀρχαίων εἰδωλολατρικῶν ἐκδηλώσεων. Ἐπομένως

2. Γ. Μεταλληνού, «*Ἡ Ἐκκλησία*», σελ. 29.

3. Β.τ.Ε., Ἔπαντ. Ἀγ. Πατέρ., Ἰω. Χρυσ., τόμ. 7, σελ. 20.

μπορούμε ἀνεπιφύλακτα νά ποῦμε ὅτι εἶναι πομπές καί ἔργα σατανικά. Εἶναι μέ ἓνα λόγο λατρεία τοῦ Σατανᾶ. Λατρεύω σημαίνει τιμῶ τόν Θεό, ὑπεραγαπῶ, φροντίζω κ.ο.κ.⁴ Τί ἄλλο εἶναι οἱ πολυήμερες προετοιμασίες, τά ὑπέρογκα ποσά πού δαπανῶνται καί ἡ γιορταστική ἀτμόσφαιρα πού ὑπάρχει τίς ἡμέρες τῶν ἐκδηλώσεων αὐτῶν, μέ ἀποκορύφωμα τήν παρέλαση τῶν ἄρμάτων, προπορευομένου τοῦ ἄρματος – ἓνας ἄνδρας νά κρατᾶ ἓνα ποτήρι κρασιοῦ – πού συμβολίζει τόν θεό Διόνυσο; Δέν εἶναι ὅλα αὐτά πομπή καί λατρεία τοῦ Σατανᾶ; Δέν εἶναι παράβαση τῶν ὅσων ἔχουμε ὑποσχεθεῖ κατά τήν ὥρα τοῦ βαπτίσματός μας; Τουλάχιστον ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία ἔτσι τό βλέπει καί γι' αὐτό τό 1957 σέ ἐγκύκλιο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τό στηλιτεύει καί παρακαλεῖ τά τέκνα της νά ἀπέχουν ἀπ' αὐτές τίς ἐκδηλώσεις....

Οἱ Ὁρθόδοξοι Ἱεράρχες καλοῦν τόν λαό τῶν Πατρῶν, ἀλλά καί ὅλο τόν ὀρθόδοξο ἐλληνικό λαό νά «ἐγκαταλείψουν αὐτά τά σκοτεινά καί ὀργιώδη βακχικά σκιρτήματα...», γιατί κάθε ὀρθόδοξος χριστιανός ἐνεδύθη τόν Χριστό στό Ἅγιο Βάπτισμα, «ὅσοι εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθητε Χριστόν ἐνεδύσασθε...», καί ἔτσι ὀφείλει νά ζῆ καί νά συμπεριφέρεται σάν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ ἀείμνηστος ἅγιος Γέροντας πατήρ Γερβάσιος Παρασκευόπουλος, ὁ μεγαλύτερος ἀγωνιστής κατά τῶν εἰδωλολατρικῶν αὐτῶν ἐκδηλώσεων, γράφει σ' ἓνα του βιβλίου: «Καί ἐρωτῶ: ὁ μετέχων τῶν ἐορτῶν τῶν ἀπόκρεω τηρεῖ ὅ,τι ἡ Ἁγία Γραφή μετ' ἐκκλήσεως ἱκετεύει καί ζητεῖ ἀπό ἓνα ἕκαστον ἐξ ἡμῶν, λέ-

4. Παπασταματίου, «Σύγχ. Λεξ. Ἑλλην. Γλώσσης», σελ. 1310.

γουσα: «Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διά τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ... μὴ συσχηματίζεσθαι τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς ἡμῶν, εἰς τό δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τό θέλημα τοῦ Θεοῦ τό ἀγαθόν, καί εὐάρεστον καί τέλειον»; Καί πάλιν ἐρωτᾷ: πληροῖ τούς ὅρους τούτους ὁ καρναβαλιστής; ἢ κατηγορήθη ἢ διάταξις, ἢ θεία διάταξις ἢ παραγγέλλουσα «μηδέ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθῶς πρέπει ἀγίοις, καί αἰσχροπῆς καί μωρολογίας ἢ εὐτραπελίας τά οὐκ ἀνήκοντα»⁵;

Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι βεβαίως ἀκατανόητος γιά τούς ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας ἀνθρώπους καί «τομώτερος ὑπέρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον» (Ἐβρ. 4, 12). Χώρισε ὄχι μόνον τούς τότε ἀκροατές Του, ἀλλά καί πολλούς ἄλλους μέσα στους αἰῶνες. Καί αὐτό θά γίνεταί συνεχῶς. Θά τούς χωρίζη πάντοτε καί συνέχεια. Ἡ Ἐκκλησία μας δέν εἶναι μόνο τελετές. Εἶναι ζωή. Εἶναι ἡ ζωή μας. Εἶναι ἡ δύναμη πού διαμορφώνει τό «εἶναι» μας. Μόνο ἡ θεανθρώπινη δύναμη τῆς ἀγίας μας Ἐκκλησίας μπορεῖ νά μᾶς σώσει ἀπό τόν σύγχρονο κατακλυσμό. Γιά νά γίνη, ὅμως, αὐτό χρειάζεται νά ὑπακούει ὁ ἄνθρωπος στά κελεύσματά της, στόν νόμο της, στήν διδασκαλία της.

Τό ἱερό στόμα τῆς ἀγίας μας Ἐκκλησίας πού ἐκφράζει τό «θέλω» της εἶναι οἱ θεοφόροι Πατέρες. Οἱ «ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι» συνάξεις τους γιά τήν τακτοποίηση δογματικῶν θεμάτων τῆς Ἐκκλησίας εἶχαν σάν ἀποτέλεσμα τήν θέσπιση Κανονικῶν διατάξεων, πού συνιστοῦν τήν βούληση τῆς Ἐκκλησίας καί τήν ἀπλανῆ ὁδόν σωτηρίας.

5. Γερβ. Παρασκευοπούλου, «Ἐπίκαιρα προβλήματα», σελ. 146.

Ὁ καθηγητής τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Παναγιώτης Μπούμης γράφει σχετικῶς: «Ὡς εἶναι γνωστόν, κανὼν κατ' ἀρχάς σημαίνει τὴν ξυλίνην ράβδον (χάρακα), τὴν ὁποίαν μεταχειρίζεται τις διὰ νά σύρη εὐθείαν γραμμὴν ἢ διὰ νά ἐλέγξῃ τὴν εὐθύτητα γραμμῆς τινος. Μεταφορικῶς δέ κανὼν λέγεται καί πᾶν, ὅ,τι χρησιμεύει ὡς πρότυπον διὰ τὴν ὀρθὴν ἐκτέλεσιν πράξεώς τινος, ὡς ὀδηγός ἢ ὡς κριτήριον αὐτῆς. Καί οἱ κανόνες, λοιπόν, οὗτοι τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων ὡς παρέχοντες τὸ ὀρθόν, τὴν ἀλήθειαν, προσφέρουν εἰς ἕκαστον πιστόν τὸ πρότυπον, βάσει τοῦ ὁποίου ὀφείλει οὗτος νά πολιτεύεται, ἢ βάσει τοῦ ὁποίου δύναται οὗτος νά ἐλέγῃ τὴν ὀρθότητα τῶν πράξεών του. Οἱ Κανόνες ἀποτελοῦν ἓν μέτρον, ἓν κριτήριον ἀλάθητον. Βάσει αὐτῶν κρίνονται οἱ πράξεις τῶν πιστῶν, τῶν ποιμένων, καί τῶν ποιμενομένων. Οἱ Κανόνες συνιστοῦν ἓνα γνώμονα τελειότητος, καί ὅστις βαδίζει, ἐνεργεῖ καί πολιτεύεται περισσότερο συμφώνως πρὸς αὐτούς, οὗτος δέον νά θεωρεῖται τελειότερος, ἀγιότερος, καί δικαιοτέρος. Ὅστις, ἀντιθέτως, ἀπομακρύνεται ἀπ' αὐτῶν, ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ ὀρθόν, ἀπὸ τὸ τέλειον, ἀπὸ τὸ δίκαιον καί τὸ ἅγιον»⁶. Στὶς Κανονικὲς αὐτὲς διατάξεις, δηλαδή στοὺς ἱερούς Κανόνες, ὑπάρχει συμπεπυκνωμένη ἢ ποιμαντικὴ πείρα καί ἡ θεολογία τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὁ πατὴρ Γεώργιος Καψάνης, Ἡγούμενος τῆς ἱερ. Μονῆς Γρηγορίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους, γράφει σχετικῶς: «Οἱ ἱεροὶ Κανόνες ἐκφράζουν τὴν ἐμπειρίαν τῆς Καθολικῆς Ὁρθοδόξου

6. Π. Μπούμη, «Τὸ κῦρος καί ἡ ἰσχὺς τῶν Ἱερ. Κανόνων», Ἀθήναι 1985, σελ. 17.

τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, συνοδικῶς καί ἀγιοπατερικῶς βεβαιουμένην».

Ἔτσι γιά τό θέμα πού διαπραγματευόμαστε, παραθέτουμε τήν ἐρμηνεία τοῦ ὀσίου Νικοδήμου εἰς τόν ΕΒ΄ Κανόνα τῆς ΣΤ΄ Οἴκου. Συνόδου: «Καλάνδαι ὀνομάζονται αἱ πρῶται ἡμέραι τοῦ κάθε μηνός, εἰς τάς ὁποίας οἱ Ἕλληνες ἐσυνείθιζον νά ἐορτάζουν, διά νά ἀπερνοῦν τάχα ὄλον τόν μήνα μέ εὐθυμίαν καί τά βοτά δέ καί βρουμάλια, Ἑλληνικά ἤτον ἐορταί, τά μέν βοτά ἤτοι βοσκήματα καί πρόβατα, εἰς τιμήν τοῦ θεοῦ τοῦ Πανός, ὅς τις ἐνομίζετο ἀπό τούς Ἕλληνας ὅτι εἶναι ἔφορος τῶν προβάτων καί τῶν λοιπῶν ζώων· τά δέ βρουμάλια εἰς τιμήν τοῦ Διονύσου... Προστάζει λοιπόν ὁ παρών Κανών, ὅτι τά τοιαῦτα Ἑλληνικά, ἀλλά δὴ καί ἡ κατά τήν πρώτην Μαρτίου τελουμένη πανηγυρίς, διά τήν εὐκρασίαν τάχα τοῦ ἔαρος, νά ἀσηκωθοῦν ὀλοτελῶς ἀπό τήν πολιτείαν τῶν χριστιανῶν. Μήτε χοροί ἀπλῶς δημόσιοι γυναικῶν, νά γίνωνται, οὔτε ἐορταί, καί χοροί ἀπό ἄνδρας καί γυναῖκας εἰς ὄνομα τῶν Ἑλλήνων ψευδοθεῶν. Ὅρίζει δέ πρός τούτοις, ὅτι μήτε ἄνδρας νά φορῆ γυναικεῖα οὔτε γυναῖκα ροῦχα ἀνδρικήα· ἀλλά μήτε νά μουρόνωνται μέ μουτσούνας καί προσωπίδας κωμικάς, ἤτοι παρακινούσας εἰς γέλωτας, ἢ τραγικάς, ἤτοι παρακινούσας εἰς θρήνους καί δάκρυα, ἢ σατυρικάς ἤτοι ἰδίας τῶν Σατύρων καί βάκχων, οἵτινες εἰς τιμήν τοῦ Διονύσου, ὡς ἐκστατικοί καί δαιμονισμένοι ἐχώρευον, καί ὅτι τινάς νά μήν ἐπικαλῆται τό ὄνομα τοῦ συγχαμεροῦ Διονύσου (ὅς τις ἐνομίζετο πῶς ἦτο δοτήρ τοῦ οἴνου καί ἔφορος), ὅταν πατῶνται τά σταφύλια εἰς τούς ληνοῦς, μήτε νά γελᾷ καί νά καγχάζει, ὅταν βάλλεται ὁ νέος οἶνος εἰς τά πιθάρια. Λοιπόν ὅποιος ἀπό τοῦ νῦν καί εἰς τό ἐξῆς, ἀφ' οὗ ἔμαθε περί τούτων, ἐν γνώσει ἐπι-

χειρήσοι νά κάμη κανένα ἀπό τά προρρηθέντα τοῦτα δαιμονιώδη καί ἑλληνικά, εἰ μὲν εἶναι κληρικός, ἄς καθαίρεται, εἰ δέ λαϊκός ἄς ἀφορίζεται⁷.

Ἐδῶ βλέπουμε καθαρά νά ἀσχολεῖται ἡ ΣΤ΄ Οἰκ. Σύνοδος μέ τούς ἀνεπίτρεπτους χορούς, μέ τίς μάσκες τίς σατυρικές, τίς κωμικές καί τίς τραγικές, μέ τίς βακχικές γιορτές, τίς εἰδωλολατρικές γιορτές τῆς πρώτης Μαρτίου (σήμερα πρώτης Μαΐου), μέ τήν ἀνδρική ἐνδυμασία τῶν γυναικῶν καί τήν γυναικεία τῶν ἀνδρῶν καί γενικά μέ ὅλα ἐκεῖνα πού συμβαίνουν κατὰ τίς ἡμέρες τῶν ἀπόκρεω, τά ὅποια κατακρίνει καί ὑποβάλλει τούς μὲν κληρικούς σέ καθαίρεση, τούς δέ λαϊκούς σέ ἀφορισμό, ἄν συμμετάσχουν σ' αὐτά τά ἀντιορθόδοξα καί ἀντιεκκλησιαστικά ἔκτροπα.

Αὐτός ὁ Κανὼν πρέπει νά μᾶς προβληματίση. Ὁμιλεῖ τό Πανάγιο Πνεῦμα μέσω τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Συνόδου. «Ὡς ἔδοξε τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι καί ἡμῖν», ὁμολογοῦν οἱ ἴδιοι οἱ Πατέρες καί ἐπομένως εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νά ὑπακούσουμε. Δέν εἶναι δυνατόν νά ὑπερασπίσουμε τούς ἱερούς Κανόνες, ὅταν πρόκειται γιά προσωπικά συμφέροντα καί νά τούς ἀπορρίπτουμε, ὅταν μᾶς ἐλέγχουν γιά τίς ἀντιεκκλησιαστικές καί ἀντιορθόδοξες πράξεις μας. Πρέπει ἡ καρδιά τοῦ κάθε πιστοῦ μέλους τῆς Ἐκκλησίας νά πονᾷ καί νά ματώνη, ὅταν διαπιστώνη «κανονική» παράβαση. Ὁ Μέγας Βασίλειος μιλώντας γι' αὐτή τήν παρακοή λέει: «Πάνυ μέ λυπεῖ, ὅτι ἐπιλελοίπασι λοιπόν οἱ τῶν Πατέρων Κανόνες καί πᾶσα ἀκρίβεια τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἀπελήλαται· καί φοβοῦμαι μή κατά μικρόν τῆς ἀδιαφορίας ταύτης ὁδῶ προΐούσης, εἰς παντελεῆ σύγχυ-

7. Ὁσ. Νικοδ. «Ἱερ. Πηδάλ.», ἔκδ. Ἀστέρος, σελ. 275.

σιν ἔλθη τά τῆς Ἐκκλησίας πράγματα...»⁸. Ἐκεῖνοι πού στρέφονται ἐναντίον τῶν Κανόνων εἶναι οἱ προτεσταντίζοντες θεολόγοι, κληρικοί καί λαϊκοί. Αὐτοί δέν γνωρίζουν, οὔτε ἔχουν ἀκούσει ποτέ τήν φωνή τοῦ Κυρίου μας πού λέει: «ἐάν ἀγαπᾶτε με, τάς ἐντολάς τάς ἐμᾶς τηρήσετε» (Ἰωάν. 14, 15). Αὐτό πρέπει νά τονισθῆ ἰδιαιτέρως στόν λαό τοῦ Θεοῦ ἀπό τούς Ποιμένες του. Τό «ἐν γνώσει τούτων καθισταμένους τούτους» τῆς ΣΤ΄ Οἰκ. Συνόδου σημαίνει ὅτι Ἐπίσκοποι, Πρεσβύτεροι καί λαϊκοί θεολόγοι ὀφείλουν ἐγκαίρως νά προειδοποιοῦν τό ποιμνιο τῆς ἀγίας μας Ἐκκλησίας, γιά νά μήν ὑπάρχει ἄγνοια κατά τίς ἡμέρες τῶν καρναβαλικῶν ἐκδηλώσεων.

Ζωντανό παράδειγμα πρὸς μίμηση καί ὑποκίνηση γιά ἓναν οὐσιαστικό ἀγώνα κατά τῶν εἰδωλολατρικῶν αὐτῶν ἐκδηλώσεων, εἶναι τό μαρτυρικό τέλος πού ἔλαβε ὁ Ἀπόστολος καί μαθητής τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου Τιμόθεος, Ἐπίσκοπος Ἐφέσου. Τό παραθέτουμε, ὅπως ἀκριβῶς τό ἀναφέρει ὁ ὄσιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης: «Μίαν φοράν βλέπων τούς Ἕλληνας ὅτι εἰς μίαν πάτριον ἑορτήν Καταγάγιον ὀνομαζομένην ἔκαμνον ἀταξίας, εἶδωλα βαστάζοντες εἰς τάς χεῖρας, προσωπίδας βάλλοντες εἰς τά πρόσωπα, τραγοδοῦντες, ὀρμῶντες ληστρικῶς ἐπάνω εἰς ἄνδρας καί γυναῖκας καί φονεύοντες ὁ εἰς τόν ἄλλον, ταῦτα λέγω, βλέπων ἐθερμάνθη ἀπό τό πῦρ τοῦ θεϊκοῦ ζήλου καί δέν ὑπέφερε τά τοιαῦτα ἄτοπα, ἀλλ' ἐδίδασκεν αὐτούς καί παρεκίνει νά παύσωσι τάς ἀταξίας ταύτας. Οἱ δέ ἀπάνθρωποι ἐκεῖνοι καί θηριώδεις κινήθεντες ἀπό κακίαν καί θυμόν μέγαν ἐφόνευσαν τόν τοῦ Κυρίου Ἀπόστολον μέ τά ξύλα, τά ὅποια εἶχαν

8. Ε.Π.Ε., Μ. Βασιλ. τόμ. 2, σελ. 180.

εις τὰς χειράς των. Καί οὕτω ὁ μακάριος τελειωθείς, ἐνεταφιάσθη ἀπό τούς χριστιανούς...»⁹. Ὁ Ἐπίσκοπος Ἐφέσου Τιμόθεος ἔδωσε τήν ζωή του γιά τήν κατάργηση τῶν ἀπαράδεκτων αὐτῶν γιορτῶν. Ἐμεῖς κληρικοί καί λαϊκοί, τί λόγο θά δώσουμε στόν δίκαιο Κριτή τόν Θεό μας, γιά τήν ἀμέλεια πού δείχνουμε ὡς πρός τό θέμα αὐτό, ἡ ὁποία πολλές φορές φθάνει μέχρι ἀποδοχῆς αὐτῶν τῶν ἐκδηλώσεων, σάν ἓνα *STATUS QUO*, μέ τό ὅποιο δέν μπορούμε πλέον νά ἔλθουμε σέ ἀντίθεση καί νά τό καταπολεμήσουμε; Φοβῶμαι ὅτι θά ἀκούσουμε τά λόγια τοῦ Προφήτου Ἰερεμίου: «ἐπικατάρατος ὁ ὁποῖων τά ἔργα τοῦ Κυρίου ἀμελῶς...» (Ἱερ. 31, 10).

Ἀπό ὅλα ὅσα ἐλέχθησαν σ' αὐτή τήν παράγραφο πιστεύουμε ὅτι ἔγινε ἀντιληπτό πώς οἱ καρναβαλικές ἐκδηλώσεις εἶναι ἡ συνέχεια τῶν εἰδωλολατρικῶν ἐκδηλώσεων πρός τιμήν τοῦ θεοῦ Διονύσου καί ἡ ἁγία μας Ἐκκλησία εἶναι τελείως ἀντίθετη πρός αὐτές...

Γιά τό Καρναβάλι στήν πόλη τῶν Πατρῶν

Ὁ φωτισμένος, ζηλωτής καί ἅγιος Γέροντας τῶν Πατρῶν Γερβάσιος Παρασκευόπουλος ἔλεγε: «*Τό πατρινό καρναβάλι παρουσιάζεται ὡς μέσον ἀναζωογονήσεως, ἀλλά εἶναι πράγματι ἓνα ἀπό τά βαθύτερα συμπτώματα τοῦ πνευματικοῦ μαρασμοῦ τῆς πόλεως*»¹⁰.

Ἴσως θά μπορούσε κάτι νά κατορθώσει αὐτή ἡ προφητική φωνή, ἐάν δέν ἀντιδροῦσαν, παίρνοντας τό μέρος τῶν καρναβαλιστῶν, μερικοί θεολόγοι, κληρι-

9. Ὁσ. Νικοδ., «*Συν. τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ*», τόμ. Γ', σελ. 121.

10. Γερβ. Παρασκευοπούλου, «*Ἐπικ. προβλ.*», σελ. 145.

κοί και λαϊκοί. Γι' αυτό ο «ὄντως» ποιμήν πατήρ Γερβάσιος χρησιμοποιεῖ τὴν χρυσοστόμιο γλῶσσα γιὰ νὰ στηλιτεύσῃ τοὺς ἀντιδραστικούς: «*Ἀφορμὴ μᾶς δίνουν γιὰ νὰ μιλήσουμε καθηγηταί τινες τῆς Θεολογίας –ταλαίπωρος Θεολογία– διακηρήξαντες ὅτι ἐπιτρέπεται καὶ ὁ χορός καὶ αἱ «ἀποκριάτικες» εὐτραπελῖαι. Ἐπίσης καὶ τὰ «ἐπίσημα» Ἐκκλησιαστικά περιοδικὰ τὰ ὁμιλοῦντα περὶ «Ἀποκριάτικης χαρᾶς»... Ἐάν πρόκειται περὶ θεῶν ἐντολῶν καὶ ἀπαγορεύσεων, τίνες εἶναι αὐτοὶ οἱ αὐτοτιτλοφορούμενοι «μεγάλοι» καθηγηταί τῆς Θεολογίας, οἱ ὁποῖοι τολμῶσιν, ὡς καθηγηταί τάχα, νὰ διακηρύττουν ὅσα ἀναφέρθησαν; Ἀλλὰ ἐάν ὑπῆρχε ζῶσα Ἐκκλησία καὶ κράτος γνησίων ὀρθοδόξων Κυβερνητῶν, θά ἔπρεπε τὴν ἐπομένην αὐτοὶ οἱ κύριοι ἢ νὰ ἀνεκάλουν ἢ νὰ διορίζοντο διδάσκαλοι παρὰ τὰ βουλγαρικά σύνορα»¹¹. Ἀπευθυνόμενος ὁ ἅγιος Γέροντας πρὸς τοὺς Ἐκκλησιαστικούς καὶ πολιτικούς ἄρχοντες λέει: «*Ἀρχοντες τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ λαοῦ ἕκαστος ὑμῶν γινωσκέτω, ὅτι δὲν δύνασθε νὰ σιωπᾶτε. Ἔχετε ὑποχρέωσιν καὶ καθῆκον νὰ διαφωτίσητε τὸ ποίμνιον, ὃ διὰ τοῦ ἰδίου Αἵματος ἐκαθάρισεν ὁ Ἀρχηγός τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Σιωπῶντες ἀφίνετε τὸν λαόν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ σκότει καὶ τῇ πλάνῃ, τὴν δὲ λαϊκὴν δημοσιογραφίαν νὰ ἀναλαμβάνῃ ἔργα διαφωτιστοῦ καὶ διδασκάλου τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος, ἐπὶ μεγίστη βλάβῃ ἀλλὰ καὶ ψυχικῇ ἀπωλείᾳ αὐτοῦ... Καθ' ἡμᾶς, Ἱεροκῆρυξ ἀποφεύγων νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω ἱεροῦ Κανόνος θιγομένου θέματος διὰ νὰ μὴ δυσαρεστήσῃ, Θεοῦ δοῦλος καὶ Θεοῦ διάκονος οὐκ ἔστιν»¹²....**

11. Γερβ. Παρασκευοπούλου, «Ἐπὶκ. προβλ.», σελ. 145.

12. Γερβ. Παρασκευοπούλου, «Ἐπὶκ. προβλ.», σελ. 145.

Ψυχαγωγία - Διασκέδαση

Διατείνονται, όμως, μερικοί ότι ή όλη αυτή γιορταστική περίοδος είναι μία ευκαιρία απομακρύνσεως του ανθρώπου από τά καθημερινά βασανιστικά του προβλήματα. Είναι μία ευκαιρία χαράς, διασκεδάσεως, ψυχαγωγίας.

Άλλά αυτό δέν είναι αλήθεια. Νομίζουμε ότι οι χριστιανοί, κληρικοί καί λαϊκοί, δέν πρέπει νά είμαστε πρόχειροι σέ συμπεράσματα άνεύθυνα. Πρέπει μέ πολλή εϋθύνη καί σοβαρότητα νά εξετάζουμε τά θέματα αυτά καί μάλιστα όταν ή άγία μας Έκκλησία λαμβάνει άρνητική στάση.

Τί σημαίνει διασκέδαση; Πολλοί ταυτίζουν τήν έννοια τής διασκεδάσεως μέ τήν έννοια τής ψυχαγωγίας. Αυτό είναι λάθος. Διασκεδάζω σημαίνει διασκορπίζω τόν νοϋ μου (Διασκεδάννυμι = διασκορπίζω μακράν)¹³. Ό νοϋς, όμως, είναι ό όφθαλμός τής ψυχής. Μέ τήν διασκορπίση του νοϋ ή ψυχή δέν γνωρίζει πού βρίσκεται, τί πράττει, πρós τά ποϋ πηγαίνει. Ό άνθρωπος κομματιάζεται σάν πρόσωπο, χάνει τήν άρμονία τής φύσεώς του καί γίνεται ένα τμήμα τής. Αυτή ή μερικότητα τόν οδηγεί σ' ένα κλείσιμο, σ' έναν έγωκεντρικό χϋρο καί τόν κάνει φίλαυτο καί επιθετικό πρós τούς άλλους. Γι' αυτό έχουμε, πολλές φορές, σοβαρά έπεισόδια πού φθάνουν μέχρι καί τόν φόνο σέ κοσμικές διασκεδάσεις. Αυτή ή φιλαυτία καί ή επιθετικότητα κάμνει τόν άνθρωπο νά μήν σέβεται τόν συνάνθρωπο σάν πρόσωπο, νά έχη τήν τάση νά τόν ύποτιμά καί νά τόν ύποτάσση στίς δικές του όρέ-

13. H. LIDDELL - R. SCOTT, «Λεξ. Έλλ. Γλώσ.» τομ. Α', σελ. 605.

ξεις. Συμβαίνει, όμως, και κάτι άλλο. Για να στηρίξη τόν έαυτό του πού κλονίζεται σοβαρά μέσα σ' αυτή τήν διάσπαση, τήν άβειαιότητα και τήν ανασφάλεια, άδικει, μισεί και αισθάνεται τόν συνάνθρωπο σαν τήν κόλασή του. «Η κόλαση είναι οί άλλοι»¹⁴ έλεγε ο διεσπασμένος άθεος ύπαρξιστής Σάρτρ. Μέ τήν διασκέδαση ο άνθρωπος βιώνει, θά λέγαμε, έντονότερα τόν καθημερινό θάνατό του.

Γιά να δοϋμε, όμως, όταν λέμε ψυχαγωγούμαι, τί σημαίνει αυτό. Ψυχαγωγέω - ω σημαίνει «όδηγώ τάς ψυχάς»¹⁵. Ψυχαγωγία = οδήγηση τής ψυχής σέ αναψυχή, σέ τέρψη, σέ κάτι άνώτερο πνευματικώς.

Η άρχική σημασία τοϋ «ψυχαγωγῶ» ήταν ή οδήγηση τῶν ψυχῶν τῶν νεκρῶν στόν κάτω κόσμο. Κατόπιν πήρε μιάν άλλη σημασία, πού είναι ή έλκυση τῶν ψυχῶν πρός κάτι καλύτερο άπό τόν χῶρο τοϋ "Αδου, μέ θυσίες και προσευχές. Έτσι ψυχαγωγία τελικά σημαίνει τήν οδήγηση τής ψυχής άπό τά χειρότερα στά καλύτερα. Σημαίνει τήν πνευματική τέρψη, χαρά και εϋτυχία. Γι' αυτό και ο ιερός Χρυσόστομος έρμηνεύοντας τήν παράκληση τοϋ πιστοϋ πρός τόν Ουράνιο Πατέρα «πλήρωσον χαρᾶς και εϋφροσύνης τάς καρδίας ήμῶν» μᾶς λέει: «Ποίας ἄρα χαρᾶς λέγει; μή τής βιωτικῆς; Μή γένοιτο· οϋ γάρ ἄν, εἰ ταύτην ήθελον, ὀρῶν κορυφᾶς κατελάμβανον και ἔρημίας, και σάκκον περιεβάλλοντο. Ἄλλ' ἐκείνην λέγουσι τήν χαράν τήν οϋδέν κοινόν ἔχουσαν πρός τόν παρόντα βίον, τήν τῶν Ἀγγέλων, τήν ἄνω. Και οϋχ ἁπλῶς αϋτήν αιτοϋσιν, αλλά μετά πολλῆς τής ὑπερβολῆς· οϋ γάρ λέγουσι, δός, αλλά «πλήρωσον»· και οϋ λέγουσιν

14. Π. Σάρτρ, «Θεός και Διάβολος», σελ. 10.

15. Η. LIDDELL - R. SCOTT, «Λεξ. Έλλ. Γλώσσ.», σελ. 688.

ἡμᾶς, ἀλλά «τάς καρδίας ἡμῶν». Αὐτή γάρ μάλιστα καρδίας χαρά»¹⁶.

Ὁ ἄνθρωπος μέ τήν ψυχαγωγία ἀνανεώνεται καί ἀνακουφίζεται ψυχοσωματικῶς. Ἡ ψυχαγωγία καί ὄχι ἡ διασκέδαση ἀποτελεῖ οὐσιώδες συστατικό τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας. «Καί εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἄγγελος· μή φοβῆσθε· ἰδοὺ γάρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαράν μεγάλην, ἣτις ἔσται παντί τῷ λαῷ» (Λουκ. Β', 10). Ἀλλά καί ὁ Κύριός μας αὐτό ἐπιζητεῖ γιά τούς μαθητές Του: «...καί ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσιν τήν χαράν τήν ἐμήν πεπληρωμένην ἐν ἑαυτοῖς» (Ἰω. ΙΖ', 13). Μετά δέ τήν Ἀνάληψή Του οἱ Μαθητές «ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ μετά χαρᾶς μεγάλης...» (Λουκ. ΚΔ', 53). Ἔτσι βλέπουμε ὅτι ἡ Γέννηση, ἡ Ἀνάσταση καί ἡ Ἀνάληψη τοῦ Θεανθρώπου Κυρίου μας ἀποτελοῦν πηγές ἀνεκλαλήτου χαρᾶς καί εὐφροσύνης γιά τούς ἀνθρώπους. Γι' αὐτό ἡ ψυχαγωγία μέ τήν πραγματική της ἔννοια δέσποζε πάντοτε στήν ζωή τῶν χριστιανῶν. «...Ἀεὶ χαίροντες» ἦσαν οἱ πιστοί. Ὁ δέ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος παραγγέλει: «Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ χαίρετε» (Φιλιπ. Δ', 4 καί Α' Θεσσ. Ε', 16).

Αὐτήν τήν χαρά τῆς ψυχαγωγίας ἔζησε καί ὁ Κύριός μας μαζί μέ τήν Παναγία Μητέρα Του καί τούς μαθητές Του στόν γάμο τῆς Κανᾶ. Ἐπίσης στήν ὥραία ἐκείνη παραβολή τοῦ Ἀσώτου υἱοῦ ὁ Ἰδιος ὁ Κύριός μας προτρέπει σ' αὐτή τήν ψυχαγωγία: «ἐνέγκαντες τόν μόσχον τόν σιτευτόν θύσατε καί φαγόντες εὐφρανθῶμεν» (Λουκ. ΙΒ', 29). Καί ἄρχισαν ὄχι ἀπλῶς νά εὐφραίνονται, ἀλλά ὁ Εὐαγγελιστής Λουκᾶς μᾶς διασώζει καί τό πῶς εὐφραίνονταν: «μετά συμφωνίας

16. Ε.Π.Ε. Ἰω. Χρυσ. τόμ. 11, σελ. 232.

καί χορῶν» (Λουκ. ΙΕ΄, 26). Σέ μιά ἄλλη παραβολή πάλι ὁ Κύριος μᾶς παρουσιάζει ἕναν ἄνθρωπο βασιλέα, πού ἐπιθυμεῖ νά κάμη καί τούς ἄλλους μετόχους τῆς δικῆς του χαρᾶς γιά τούς γάμους τοῦ γιοῦ του: «ἐποίησε δεῖπνον μέγα καί ἐκάλεσε πολλούς» (Λουκ. ΙΔ΄, 16).

Ἐκ τῶν ὅλων αὐτῶν τῶν χωρίων πού παραθέσαμε βγαίνει ἀβίαστα τό συμπέρασμα ὅτι ἡ ψυχαγωγία καί ἡ ἐξ αὐτῆς χαρά ὄχι μόνο δέν ἀπαγορεύεται ἀπό τήν εὐαγγελική διδασκαλία, ἀλλά πολλές φορές συνιστᾶται. Ὁ ἴδιος ὁ Ἄναστάς Κύριος προτρέπει τούς ἀνθρώπους νά χαίρωνται: «χαίρετε» (Ματθ. ΚΖ΄, 9) εἶπε, ὅταν ἐμφανίσθηκε στούς μαθητές του μετά τήν ἐκ νεκρῶν ἔγερσή Του.

Ὅμως στήν ψυχαγωγία αὐτή πρέπει νά λαμβάνουν μέρος ἡ ψυχή καί τό σῶμα. Τό σῶμα ἐπιζητεῖ τά δικά του. Σάν ὕλη πού εἶναι ἐπιθυμεῖ τά ὑλικά. Ἡ ψυχή σάν πνεῦμα ἐπιζητεῖ τά πνευματικά. Ἐάν προσφέρεις μόνον στό σῶμα τά δικά του, θά ὑποδουλώσης τήν ψυχή σ' αὐτό πού θέλεις μέσφ τῆς ψυχαγωγίας. Ἔτσι γίνεσαι ἕνας σαρκικός ἄνθρωπος....

Ἡ περίοδος τοῦ Τριωδίου

Στό παρόν πονημάτιο πρέπει νά ἀναφερθοῦμε καί στήν περίοδο τοῦ κατανυκτικοῦ Τριωδίου, κατά τήν ὁποία λαμβάνουν χώρα οἱ καρναβαλικές ἐκδηλώσεις.

Ἡ περίοδος αὐτή ἀρχίζει ἀπό τόν ἑσπερινό τῆς Κυριακῆς τοῦ Τελώνου καί Φαρισαίου καί τελειώνει τό Μεγάλο Σάββατο μέ τόν ἑσπερινό τοῦ Πάσχα. Ὁνομάζεται κατανυκτικό Τριώδιο ἐπειδή ἡ περίοδος αὐτή ὀδηγεῖ τίς πονεμένες, κατατρεγμένες καί ἁμαρτωλές ψυχές στόν χῶρο τῆς χαρμολύπης καί κατανύξε-

ως. Οί γλυκύτεροι ὕμνοι, οί κατανυκτικές ἀκολουθίες, ἢ κατὰ τοὺς ἱερούς Κανόνες νηστεία τῆς περιόδου αὐτῆς ὁδηγοῦν τὴν πέτρινη καρδιά μας στὴν συντριβή, στοὺς ἀλαλήτους στεναγμούς, στὰ κατανυκτικά δάκρυα τῆς μετανοίας καὶ τῆς ἀναστασίμου χαρᾶς.

Ἡ περίοδος αὐτὴ, ὅπως ὅλοι μας καταλαβαίνουμε, δέν προσφέρεται γιὰ ἄλλου εἴδους ἐκδηλώσεις καὶ μάλιστα γιὰ εἰδωλολατρικές, καρναβαλικές ἐκδηλώσεις. Δέν εἶναι δυνατόν ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία νὰ ἀνοίγη τίς πύλες τῆς μετανοίας –«τῆς μετανοίας ἀνοιξὸν μοι πύλας Ζωοδότα» ψάλλουμε κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ– καὶ οἱ ἄρχοντες μέ τὸν λαό πού τοὺς ἀκολουθεῖ νὰ ἀνοίγουν τίς πύλες τῆς κραιπάλης καὶ μέθης καὶ ἀσωτίας....

Ἅλα τὰ γεγονότα τῶν Κυριακῶν τοῦ Τριωδίου εἶναι ἔτσι τοποθετημένα ἀπὸ τοὺς ἀγίους Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, ὥστε ὁ πιστός, συμμετέχοντας σ' αὐτά, νὰ πορεύεται κλιμακωτὰ καὶ νὰ φθάνη στό τελευταῖο σκαλί πού εἶναι τὰ ἄχραντα Πάθη καὶ Μυστήρια τοῦ Θεανθρώπου Κυρίου, βιώνοντας αὐτά καὶ παθαίνοντας τὴν «καλὴν ἀλλοίωσιν», εὐφραϊνόμενος ἀπὸ τὸ ἄρρητο καὶ πνευματικό φῶς καὶ κάλλος τῆς Ἀναστάσεως.

Ἔτσι βλέπουμε τὴν περίοδο αὐτὴ νὰ μᾶς καλῆ νὰ ἀγωνισθοῦμε τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς ἐγκρατείας, τῆς μετανοίας, τῆς ταπεινώσεως καὶ τῆς μυστηριακῆς ζωῆς....

Ὁ ἄνθρωπος βρίσκεται σέ μιά διαρκὴ πορεία, μιά πορεία πρὸς συνάντηση μέ τὸν Ἀναστημένο Χριστό. Αὐτὴ ἡ κατανυκτικὴ περίοδος τοῦ Τριωδίου αὐτὸ ἀκριβῶς κάμνει, βοηθάει τὸν πιστό ἀγωνιστὴ νὰ πορευθῆ μέσα ἀπὸ τὴν σωστὴ, ἐκκλησιαστικὴ ἄσκηση καὶ νὰ φθάσῃ στὴν κατὰ χάρη ἔνωση του μέ τὸν Χριστό.

Ὁ καθένας μας εἶναι μία εἰκόνα τοῦ Θεανθρώπου Κυρίου. Μία εἰκόνα πού, ὅμως, τήν ἔχουμε κακομεταχειρισθεῖ ἢ τήν ἔχουμε ἐπιζωγραφῆσει καί εἶναι ἀγνώριστη. Μποροῦμε, λοιπόν, μέ τήν βοήθεια τοῦ πνευματικοῦ μας πατρός καί τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησιαστικῆς ἀσκήσεως νά ἀπαλλάξουμε τήν εἰκόνα μας αὐτή ἀπό τίς προσθήκες καί νά βροῦμε τόν ἑαυτό μας «ἐν Χριστῷ» καί τόν Χριστό μέσα μας. Ἀλλά γιά νά γίνη αὐτό χρειάζεται ἀλλαγὴ πορείας ζωῆς, χρειάζεται ἀληθινὴ μετάνοια. Αὐτή ἡ πορεία μετανοίας, βεβαίως, εἶναι ὀδυνηρή. «Δός αἷμα καί λάβε πνεῦμα», μᾶς παραγγέλλουν οἱ νηπτικοὶ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας. Γιά μιά τέτοια πορεία δέν προσφέρονται οἱ καρναβαλικές ἐκδηλώσεις καί μάλιστα κατὰ τήν περίοδο αὐτή. Πῶς εἶναι δυνατόν νά ἀκούουμε τήν ἁγία μας Ἐκκλησία νά ψάλλῃ: «Ἐφθασε καιρός, ἡ τῶν πνευματικῶν ἀγώνων ἀρχή, ἡ κατὰ τῶν δαιμόνων νίκη, ἡ πάνοπλος ἐγκράτεια, ἡ τῶν Ἀγγέλων εὐπρέπεια, ἡ πρὸς Θεόν παρρησία...», καί ἐμεῖς νά πορευόμαστε πίσω ἀπὸ τὰ εἰδωλολατρικά ἄρματα τοῦ καρναβάλου καί νά συμμετέχουμε στήν ἀκολασία αὐτῶν τῶν ἡμερῶν; Ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος μᾶς παραγγέλλει:

«Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις· τίς γάρ μετοχή δικαιοσύνη καί ἀνομία; τίς δέ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; τίς δέ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς Βελίαια; ἢ τίς μερίς πιστῶ μετὰ ἀπίστου; τίς δέ συγκατάθεσις ναῶ Θεοῦ μετὰ εἰδώλων; ἡμεῖς γάρ ναὸς Θεοῦ ἐσμέν ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ Θεός ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καί ἐμπεριπατήσω, καί ἔσομαι αὐτῶν Θεός, καί αὐτοὶ ἔσονται μοι λαός. Διὸ ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καί ἀφορίσθητε, λέγει Κύριος, καί ἀκαθάρτου μὴ ἄπτεσθε» (Β΄ Κορ. 6, 14-18)...

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
Κύριλλος Κωστόπουλος

Οἱ καρναβαλικές εἰδωλο-
λατρικές ἐκδηλώσεις κατὰ
τὴν περίοδο τοῦ κατασκευ-
τικοῦ Τριωδίου εἶναι ἀπαράδε-
κτες. Εἶναι παρακοή στό θέ-
λημα τοῦ Θεοῦ, ἀσέβεια στήν
κατασκευτική αὐτή περίοδο
καί ἀπόδειξη ἐσχάτης πνευ-
ματικῆς καταπτώσεως. Καρ-
νάβαλος καί Τριώδιο δέν
μποροῦν νά συνυπάρξουν.

* * *

Ἄκοῦστε τή φωνή τῶν Πατέρων

...Ἀλλά τούς χορούς μαζί μέ τόν καρνάβαλο καί ὅλα τά αἴσχη πού γίνονται κατά τήν περίοδο τῶν Ἀποκρεῶν ἐλέγχει καί καταδικάζει ὄχι μόνο ἕνας πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά καί οἱ 227 πατέρες τῆς ΣΤ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἀνοιξτε, παρακαλῶ, τό «Πηδάλιον» καί διαβάστε τήν ἐρμηνεία πού δίνει στόν 62ο Κανόνα τῆς Συνόδου αὐτῆς ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ ἀγιορείτης.

Αὐτή εἶναι ἡ φωνή τῶν Πατέρων. Φωνή ἡ ὁποία καταδικάζει τούς χορούς καί ἀφορίζει, δηλαδή ἀπαγορεύει τήν Κοινωνία τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων σ' ὅσους χορεύουν αἰσχρούς χορούς ἢ ὀργανώνουν ἢ ντύνονται καρναβάλια, τά ὁποῖα δέν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρά ἀναβίωσι τῆς λατρείας τῆς Ἀφροδίτης καί τοῦ Βάκχου. Ναί, τήν Ἀφροδίτη καί τό Βάκχο λατρεύουν «οἱ χριστιανοί» ἐκεῖνοι πού δέν θέλουν ν' ἀκούσουν τή φωνή τῆς Ἐκκλησίας! Πόσοι τίς μέρες αὐτές ὀργιάζουν σέ νυχτερινά κέντρα καί σέ αἴθουσες χορῶν καί διασκεδάσεων!

